

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Het aantal mensen met kanker in Nederland stijgt en naar verwachting zet dit door: tussen nu en 2040 olopend van zo'n 600.000 naar bijna een miljoen mensen. Hier zitten ook veel gevallen van prostaatkanker bij. Prostaatkanker wordt jaarlijks zo'n 13.000 keer in Nederland gediagnostiseerd¹. De behandeling van prostaatkanker is vaak intensief en deze vorm van kanker kan ook leiden tot sterfte. Daarom is de Europese Commissie gekomen met een voorstel voor een Raadsaanbeveling over prostaatkanker.

Voor het invoeren van een bevolkingsonderzoek in Nederland volgen we de criteria voor verantwoorde screening², zo moet een ziekte in een vroeg stadium kunnen worden ontdekt, moet er een geschikte test beschikbaar zijn en moet het uiteindelijk leiden tot minder sterfte aan de ziekte.

De huidige screeningsmethode voor prostaatkanker gebeurt door een bloedtest om de PSA-waarde (Prostaat Specifiek Antigeen) te meten. Als we alle mannen vanaf een bepaalde leeftijd hierop zouden screenen, dan zou dat weliswaar leiden tot minder sterfte en ziekte, maar ook tot veel overdiagnostiek en overbehandeling van kankers die niet of nauwelijks voor problemen zullen zorgen.

De Europese Commissie stelt voor om prostaatkankerscreening te onderzoeken door middel van PSA en een aanvullende MRI-scan. Uit onderzoek in een klinische populatie is gebleken dat de aanvulling van MRI onderzoek bovenop de PSA-waarde in het bloed, kan leiden tot minder overdiagnose en overbehandeling. Of de aanvulling met MRI in een bevolkingsonderzoek dezelfde voordelen heeft, is nog zeer beperkt onderzocht en alleen buiten Nederland. Hier is echt verder wetenschappelijk onderzoek voor nodig, onder de Nederlandse bevolking. Zo'n proefbevolkingsonderzoek moet dan voldoen aan de criteria van de Wet op het bevolkingsonderzoek.

Daarom kan een bevolkingsonderzoek naar prostaatkanker op dit moment niet binnen de in Nederland geldende voorwaarden worden uitgevoerd. Nader onderzoek wordt vanuit VWS van harte toegejuicht om deze screeningsmethode te verbeteren zodat deze in de toekomst misschien wel bruikbaar is. Een goed voorbeeld hiervan is het onderzoek bij het Erasmus MC Kanker Instituut naar het screenen van prostaatkanker bij bepaalde (risico)groepen. Er zijn veel ontwikkelingen op het gebied van screening en bevolkingsonderzoek en die volgen we in Nederland nauwgezet.

¹ [Incidentie \(iknl.nl\)](https://www.iknl.nl)

² Dit betreft de criteria van Wilson en Jungner en de aanvullende criteria van de World Health Organization. Zie voor meer informatie: <https://www.rivm.nl/bevolkingsonderzoeken-en-screeningen/screening-theorie/criteria-voor-verantwoorde-screening>.